

Referat

Forhandlingsmøte 1, Byvekstavtalen Bergen

Møtetidspunkt: Kl 09:30-10:30, 10. februar 2017.

Sted: Statens Vegvesen, Nygårdsgaten 112, Bergen.

	Navn	
Møtedeltakere	Terje Moe Gustavsen (forhandlingsleder)	Statens vegvesen
	Helge Eidsnes	Statens vegvesen
	Hans Silborn	Statens vegvesen
	Anna Elisa Tryti	Bergen kommune
	Hilde Onarheim	Bergen kommune
	Geir Steinar Dale	Bergen kommune
	Anne Iren Fagerbakke	Bergen kommune
	Pål Kårbø	Hordaland fylkeskommune
	Mona Røsvik Strømme	Hordaland fylkeskommune
	Nils T. Bjørke	Hordaland fylkeskommune
	Rune Haugsdal	Hordaland fylkeskommune
	Lars Christian Stendal	Jernbanedirektoratet
	Rune Fjeld (for Lars Sponheim)	Fylkesmannen i Hordaland
Øvrige deltakere til stede	Øivind Støle	Bergen kommune
	Håkon Rasmussen	Hordaland fylkeskommune
	Marte Hagen Eriksrud	Hordaland fylkeskommune
	John Martin Jacobsen	Hordaland fylkeskommune
	Beate Mæsel	Statens vegvesen
	Torgeir Flo	Fylkesmannen i Hordaland
Adelheid Nes (referent)	Sekretariatsleder	

Rammer for møtet:

Generelt:

- Fylkesmannen deltar som observatør i forhandlingsmøtene.
- Sekretariatsleder skriver referat fra møtene.
- Forhandlingsmøtene, og dermed saksunderlag og referater er offentlige.
- Grunnlagsdokumenter skal sendes partene senest 2 døgn før møtestart.

Agenda for møtet:

- Gjennomgang og drøfting av sakspapirer
- Oppgaver til neste møte
- Møteplan
- Eventuelt

Sakspapirer utsendt før møtet

- Tabell over problemstillinger som staten mener må behandles i forhandlingsprosessen og avtalen
- Vedlegg 1a: Notat om prosjektportefølje, med hovedvekt på beskrivelse av Bybanen fra sentrum til Fyllingsdalen, inkludert innhold i kostnadsanslag. Fylkeskommunen/kommunene har også lagt ved en kort, overordnet omtale av programområder, inkludert vedlegg med eksempler på tiltak.
- Vedlegg 1b: Excel-tabell over tiltak på riksveg og jernbane
- Vedlegg 2a: Notat om finansiering – utarbeidet av sekretariatet
- Vedlegg 2b: Notat om annen lokal finansiering. Her er det også lagt inn en omtale av belønningsmidler, jf. bestillingens punkt 1c
- Vedlegg 3: Notat om videre arbeid med arealtiltak

Drøftingstema, oppgaver til neste møte

Prosjektportefølje

Notat om prosjektportefølje (Vedlegg 1 i saksunderlaget) ble gjennomgått og drøftet i møtet. Prosjektlistene er ikke uttømmende. Av prosjektene som inngår i porteføljen er Bybanen til Fyllingsdalen det viktigste og mest sentrale. De lokale parter presiserer at ikke desto mindre er prosjekter og tiltak under programområdene svært viktige for å ivareta helhetstankegangen og å oppnå målsettingen med avtalen.

Oppfølging:

Det jobbes videre med prosjektlistene.

Ansvar: Arbeidsutvalget, v. repr. fra BK og HFK

Bybanen til Fyllingsdalen

Sentrale kostnadsbærere i Bybaneprojektet ble gjennomgått og drøftet. Kostnadene er basert på gjennomført anslag, med en anslått usikkerhet på 10%. Det er behov for avklaringer knyttet til følgende problemstillinger:

- Holdeplass ved helseklyngen på Haukeland: Det reguleres for to utganger fra den underjordiske holdeplassen. Dette vil gi en god betjening av hele helseklyngen i området. Det er et alternativ å kun bygge en utgang. Denne vil kun betjene Haukeland sykehus. Øvrige institusjoner og målepunkter i området vil da måtte betjenes med tilkomst på bakkenivå. Det er behov for å få bedre belyst fordeler og ulemper knyttet til disse to alternativene.
- Rømningstunnel Løvstakken: Reguleringsplanforslaget åpner for at rømningstunnelen gjennom Løvstakken tilrettelegges for gang- og sykkeltrafikk. Syklister vil få redusert reisetid mellom Fyllingsdalen og sentrum fra 45 til 11 minutter med denne løsningen. Det er behov for å vite hvilken bruk som kan antas for sykkelløsningen gjennom Løvstakken, hva som er alternativ sykkelrute på strekningen, og kostnader med denne.
- Anleggsgrensene: Det er behov for å få laget en skisse over anleggsgrensene langs Bybanetraseen. Anleggsgrensene baseres på at det som er en naturlig del av kollektivsystemet, hører med til anlegget.
- Depot: Ved endestopp i Spelhaugen er det i reguleringsplanforslaget vist et depotområde med oppstillingsplass for 13 vogner. Det er videre foreslått at depotet skal konstrueres slik at det kan etableres bebyggelse over depotområdet. Dette innebærer bl.a. forsterkninger i grunn og utvidet depotareal. Kapasiteten og dermed størrelsen på depotet er hovedsakelig styrt av driftsmessige behov. Det er ønskelig å få problemstillinger og behov knyttet til depotområdet i Spelhaugen bedre belyst.

Det er generelt behov for å få utarbeidet et notat som viser hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for fastsettelse av statens 50% andel av Bybanekostnadene.

Oppfølging:

Det utarbeides et faglig grunnlag som kan belyse fordeler og ulemper knyttet til valg av en eller to utganger fra den underjordiske holdeplassen ved Haukeland.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Det utarbeides et faglig grunnlag som kan belyse problemstillinger knyttet til tilrettelegging for sykkel og gange i rømningstunnelen gjennom Løvstakken. Det er blant annet ønskelig å få svar på hvilken bruk som kan forventes, og hva som vil være alternativ sykkelløsning på strekningen.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Det utarbeides en skisse som viser anleggsgrenser langs Bybanetraseen.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Det utarbeides et faglig grunnlag for å belyse problemstillinger knyttet til behov, tekniske løsninger og arealbruk i depotområdet i Spelhaugen.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Det utarbeides et notat med forslag til hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for fastsettelse av statens 50% andel av Bybanekostnadene.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Programområder

I forbindelse med prosjektlisterne for programområdene ble den lave sykkelandelen på 3% i Bergen drøftet. Det er behov for å få mer innsikt i denne problemstillingen – hva kan grunnen til den lave sykkelandelen være, og hva er potensialet?

Oppfølging:

Det utarbeides et notat som drøfter sykkelandelen i Bergen - grunner til lav sykkelandel, og potensialet for å øke denne.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Drift av kollektiv

Det må arbeides mer med problemstillinger knyttet til kollektivproduksjon og behov for driftsmidler. For eksempel vil det være slik at investeringer i økt framkommelighet også vil gi økt kollektivproduksjon. Videre vil omfanget av kollektivproduksjonen avhenge av kapasitetsbehov og rollefordelingen mellom transportformene.

Oppfølging:

Det utarbeides et faglig grunnlag som drøfter problemstillinger og aspekter knyttet til behov for driftsmidler, og som utdypet muligheter og forutsetninger knyttet til kollektivsystemet i Bergen.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Areal og parkering

Plangrunnlaget for overholdelse av kravene i byvekstavtalen er på plass etter de lokale parters vurdering. Regional areal og transportplan vedtas etter planen i fylkestinget i juni 2017. Som grunnlag for byvekstavtalen må det beskrives hvordan de lokale parter ser for seg prosessene som skal sikre at avtalens krav oppfylles. Parkeringspolitikken må synliggjøres.

Oppfølging:

Det utarbeides et notat som beskriver prosessene som skal sikre overholdelse av arealkravene i byvekstavtalen samt parkeringspolitikken i Bergen.

Ansvar: Arbeidsutvalget v. repr. fra BK og HFK, frist: neste møte

Finansieringsløsning

Den lokale finansieringsløsningen må være vedtatt politisk innen avtalen kan inngås. Til neste forhandlingsmøte skal det legges fram et forslag til lokal finansieringsløsning.

Oppfølging:

Det utarbeides et konkret forslag til den lokale finansieringsløsningen.

Ansvar: Sekretariatet v. Adelheid, frist: neste møte

Avtaleutkast

Det tas sikte på å ha klar en første avtaleskisse til neste møte den 23. februar. Som grunnlag for dette arbeidet er det nødvendig at de lokale parter fyller inn sine innspill i tabellen med problemstillinger som skal behandles i forhandlingene. Muligheten til å få til en avtaleskisse er også avhengig av at de lokale parter arbeider med sine oppgaver til neste møte.

Oppfølging:

Det utarbeides en skisse til avtale til neste møte. De lokale parter legger inn sine innspill i tabellen over problemstillinger som var vedlagt saksdokumentene til dette møtet.

Ansvar: Hans i samarbeid med Øivind og Marte, frist: neste møte

Møteplan

Følgende møteplan ble avtalt i møtet:

- 23. februar kl 14:00-17:00, Fylkeshuset
- 13. mars kl 09:30-14:00, Rådhuset
- 27. mars kl 13:00-16:00, SVV Nygårdsgaten
- 6. april kl 09:30-13:00, Fylkeshuset

Oppfølging:

Agenda og saksunderlag til neste møte sendes ut tirsdag 21. februar

Ansvar: Hans i samarbeid med Øivind, Marte og Adelheid